

60 let firmy Zanotta

60. narozeniny jsou výrazným životním mezníkem. Muž přechází z pozice statného jedince do fáze seniora a v životě ženy se toto jubileum spíše taktně přehlíží. Ale co narozeniny firmy? Ne každá má to štěstí, že se svého výročí vůbec dožije. Pokud ano, je tu velký důvod bilancovat s pokud možno jasnou představou o tom, co bude dál.

Autor: doc. Ing. arch. Ludvika Kanická, CSc.
Lesnická a dřevařská fakulta
Mendelovy univerzity v Brně
Kontakt: kanicka@mendelu.cz
Foto: autorka a archiv Zanotta

Firemní úspěch bývá často spojen s osobností zakladatele – majitele. Ten musí jít odhodlaně za svou vizi a často jí obětuje veškerý svůj čas i rodinný život. Nesmí primárně myslet na svůj zisk, ale finanční prostředky tvrději používá tak, aby předčil silnou konkurenci. V nábytkářské oblasti to znamená uvádění do praxe nejnovějších výstupů výzkumu v oblasti materiálů a technologií, které umožňují nové tvarování produktů a s tím i spojené nové funkce. Tak, jako se nám v současnosti jeví jako revoluční třeba použití technologií rotačního tvarování, nebo dokonce rychlé prototypáže, způsobily v poválečné Itálii skutečnou revoluci plasty nebo laminát.

Design Zanotta

Fenomén italského designu vyrostl z nálehavé potřeby po válce všechno renovovat. Aurelie Zanotta svoji firmu založil v roce 1954. Začal vyrábět nábytek do bytového prostoru, zejména pohovky a křesla. Byla to léta plná vitality a exploze konstruktivní energie. Poháněla ho hluboká touha zamést s minulostí a vytvořit nový svět. K tomu přispěla šťastná setkání s mnohými talentovanými designéry, kteří byli ochotni podstoupit riziko spojené s vytvářením nových věcí. Přitom si vůbec neuvědomili, že vytváří něco, co bude později nazýváno italský design. Neuvažovali o tom, že jejich produkty budou určovat historii a ovlivňovat vývoj. Jejich hnací silou byla

spontánnost a nadšení. Nad rozumem často vítězila intuice a práce podnikatele stejně jako designéra postrádala cokoliv vědeckého nebo vykalkulovaného. Byl to čistý a prostý tvůrčí akt.

Pro majitele továrny existují dvě cesty vedoucí k prosperitě. Spokojit se s aktuálním ziskem, nebo permanentě zvyšovat kvalitu. Aurelie Zanotta se rozhodl pro to druhé. Nechtěl jen sloužit masovému trhu, chtěl něco navíc. Partnerství s osobnostmi, jako je Achille Castiglioni, Gae Aulenti, Marco Zanuso, Ettore Sottsass, Joe Colombo, Alessandro Mendini, Andrea Branzi, Giuseppe Terragni, Carlo Mollino, Max Bill, De Pas D' Urbino-Lomazzi, Enzo Mari, Bruno Munari, později Alfredo Häberli, Roberto Barbieri či Ross Lovegrove umožnilo vznik produktů, jejichž uvedení na trh zajistilo firmě už v 60. letech mezinárodní uznání odborné i laické společnosti.

Zanotta překypoval kreativitou a byl už dostatečně silný, aby pochopil problematiku designu a výroby. Uvědomil si, že může současně se ziskem vytvářet i kulturu. Tato role je však pro podnikatele velmi těžká. Má-li být produkt současně kulturním nástrojem, musí zákaznika vzdělávat. Volba této cesty znamená mít komplexní znalosti o průmyslové realitě, vědět jak efektivně rozmístit investice a energie a odhadnout potřebnou míru zisku. Je to běh na dlouhou trať. Vedle tržních faktorů je třeba využít výzkum, a to ve smyslu estetickém, formálním, sociologickým i techno-

logickém. Výzkum je totiž tím nábojem, kolem kterého se točí italský úspěch. Zanotta nabízí řadu produktů precizní funkce i emocionální kvality. Vyvíjí objekty, které nejsou vždy revoluční ve smyslu módy. Podle něj je móda konformismus a věc minulosti. Používá různé materiály: mosaz, bronz, nerezovou ocel, hliníkové slitiny, plast, mramor, žulu, useň, textilie, dřevo i sklo.

V 70. letech vznikly jako experimenty s novými technologiemi unikátní modely, často navržené pro specifické interiéry. Do sériové výroby nikdy nebyly zařazeny. Najdeme mezi nimi např. nábytek 40. let od Carla Molina, sedačku Mezzandro Achilla Castiglioni nebo famózní stoličku Maxe Billa z 50. let.

Na rozbřesk italského designu 70. let navázala v roce 1989 řada Zanotta Edizioni. Ta je zase více propojena s užitným uměním. Všechny produkty jsou vyráběny ručně a tak připomínají a ožívují opuštěné a kdysi proslulé techniky italského řemesla jako mozaika, intarzie

Křeslo Maggolina, Marco Zanuso, 1947, inox + useň

Sciangai vేశák, design De Pas D' Urbino-Lomazzi 1979, Compasso d'Oro. Jednoduchá struktura vzniklá stočením svazku masivních tyčí

a malované dekorace. Vznikají limitované číslované série, které budou postupně svoji hodnotu jenom zvyšovat. Někdy jsou karikaturou již obehnaného výrazu nebo jdou proti proudu. Proto jsou často citovány v odborných publikacích a zastoupeny ve významných světových muzeích jako je MoMA, Centre Pompidou, London's Design Museum, Vitra Design Museum Weil am Rhein či Izrael museum Jerusalem.

Mezzandro, design Achille Castiglioni, 1957, firemní ikona a vyhledávaný objekt muzejních sbírek. Nonkonformní sezení na plastovém sedáku z traktoru

Tonietta Chair, design Enzo Mari, 1987, Compasso d'Oro. Konstrukce leštěný hliník, sedák a opěrák sedlářská kůže

Neochvějná pozice firmy Zanotta v čele italského designu je stvrzena řadou ocenění, mezi nejprestižnější patří tři Compasso d'Oro: 1968 Guscio hut (Roberto Menghi), 1979 Sciangai vేశák, (De Pas D' Urbino-Lomazzi), 1987 Tonietta Chair (Enzo Mari).

Kvalita Zanotta

Kvalitu považuje Zanotta za srovnatelnou s designem. Dokonalé materiály a dokončení, zaměření na detail, funkčnost, komfort, bezpečnost a trvanlivost byly vždy charakteristickými rysy veškeré produkce. Firemní filosofie umožňuje výrobu jen takového zboží, které v průběhu užívání zachová původní kvalitu a řadu let je každodenním spolehlivým společníkem svého uživatele. Musí být pevné, lehce udržovatelné, vysoce funkční, ale i recyklovatelné a přátelské k životnímu prostředí. Kvalita produktů Zanotta je založena na systematickém výzkumu, dobré organizaci práce, důvěryhodnosti a spolehlivosti, ale i na postprodejním servisu. Úsilí o její průběžné zajišťování je závazek bez kompromisů. Aktuální výrobní kolekce zahrnuje skříně, úložné systémy, knihovny, pohovky, křesla, židle, stoly, stolky a nábytkové doplňky. Jsou k mání v 60 zemích. Prodejní síť je přizpůsobena lokálním požadavkům. Protože je firma od roku 1990 členem mezinárodního i italského institutu pro standardizaci, může vytvářet produkty v souladu s aktuálními normami, zejména ve smyslu ergonomie, bezpečnosti, odolnosti vůči ohni, vlíd-

Skládací židle April, design Gae Aulenti, 1964, určena do exteriéru a na lodě

nosti vůči životnímu prostředí, ochrany zákazníka a trvanlivosti. Vše je průběžně testováno a kontrolováno.

Kvalita zboží vysoké estetické hodnoty garantuje jeho úspěšné použití ve všech životních situacích, ale i v hotelech, restauracích, na nádražích, letištích i lodích. Vedle kvality charakterizuje produkty i funkčnost, komfort, trvanlivost a dokonalý design. Strategickým pilířem vývoje firmy je inovace. Tato filosofie je uváděna do praxe prostřednictvím intenzivního výzkumu a experimentátorství v technologickém i stylistickém rámci. Tento způsob podnikání učinil ze Zanotty vysoce postaveného hráče na scéně italského nábytkového designu.

Produkcí Zanotta lze bez ostychu označit jako mikromodel italského nábytkového designu. Obsahuje totiž klíčové momenty jeho historie. 60. výročí je tedy důvodem k oslavám. Ty proběhly mimo jiné i v rámci podzimního bienále designu Interior v belgickém Kortrijkku. Expozice byla rozdělena do dekád, každá z nich odpovídala jiné sociální kultuře a životnímu stylu reprezentované dekorací a designovými ikonami včetně novinek roku 2014. Strhující příběh úspěšného italského producenta oslovil přibližně 30 000 návštěvníků bienále. ■

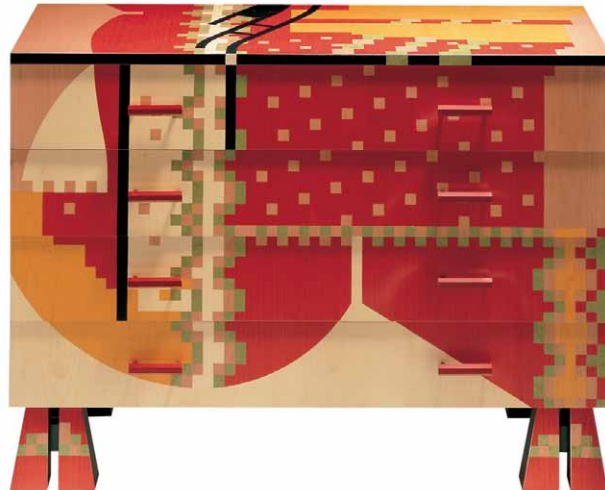
Další obrázky designových ikon firmy Zanotta najdete v pdf verzi tohoto článku na portálu

www.drevmag.com

v sekci HISTORIE

Pracovní stůl Cavour, design Carlo Molino, byl navržen v roce 1949 pro turínský dům Orengo. Zapadá do série erotických děl Molina, velkého svůdníka. Hraje si s kontrastem měkkých linií jasanového dřeva a tvrdých tvarů skla a zásuvkového bloku

Komoda Calamobio, design Alessandro Mendini, 1985, polychromová intarzie. Zanotta Edizioni

Famózní Sacco, design Piero Gatti, Cesare Paolini, Franco Teodoro, 1969. Jedna z firemních ikon charakterizující dobu svého vzniku, období Pop designu. V pozadí laminátový stolek Quaderna, design Superstudio, 1970. Forma křesla naplněného polystyrénovými kuličkami vzniká až v kontaktu s lidským tělem, prezentace na Pařížském salónu nábytku vyvolala tehdy šok. Původně bylo křeslo dokončeno koženkou, verze Milano 2014 předvedla textilii v dezénu pepito. V souladu s chápáním života jako permanentní party se do křesla neseďá, ale „háže“. Zanotta Edizioni

Stůl Fancy Macaone, design Alessandro Mendini, židle Toniotta a věšák Sciangai, Paříž 2012

Grandtour limited series. Na letošním Miláně firma představila výsledky své spolupráce s firmou Maserati. Cílem je přesvědčit majitele luxusních vozů s dokonale ergonomicky řešenými sedadly, aby srovnatelnou pozornost věnovali i domácímu sedacímu nábytku, ve kterém často tráví mnohem více času než v automobilu. Design Emenegildo Zegna

Guscio hut, design Roberto Menghi, 1968, Compasso d'Oro. Plastový bungalov.

Veryroundchair, Louise Campbel, 2006, jednotlivé ocelové segmenty jsou vyřezány laserem z plochého profilu. Zanotta Edizioni

